

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

P R A V I L N I K
O NAČINU I ROKOVIMA OBRAČUNA KAMATA

Veljača 2022.

SADRŽAJ:

DIO PRVI – UVODNE ODREDBE.....	3
DIO DRUGI – UGOVARANJE REDOVNIH KAMATNIH STOPA.....	6
DIO TREĆI – OSNOVICA ZA OBRAČUN REDOVNIH KAMATA.....	9
DIO ČETVRTI – RAČUNANJE DANA.....	11
DIO PETI – OBRAČUN I NAPLATA REDOVNIH KAMATA NA POTRAŽIVANJA.....	12
DIO ŠESTI - ROKOVI OBRAČUNA I NAPLATE KAMATA.....	13
DIO SEDMI - ZATEZNA KAMATA.....	14
DIO OSMI – VALUTIRANJE.....	18
DIO DEVETI - POSLOVI U IME I ZA RAČUN.....	19
DIO DESETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	19

Temeljem odredbe članka 13. Statuta Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) Uprava HBOR-a na 7. sjednici održanoj dana 25. veljače 2022. godine donosi

PRAVILNIK O NAČINU I ROKOVIMA OBRAČUNA KAMATA

DIO PRVI

UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

Pravilnikom o načinu i rokovima obračuna kamata (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuju se vrste kamatnih stopa, ugovaranje kamatnih stopa, metode obračuna kamata, način obračuna i naplate kamata na kredite koje odobrava HBOR, kao i na ostale plasmane i potraživanja iz ugovornih i izvanugovornih odnosa HBOR-a i dužnika, valutiranje te računanje dana za obračun i naplatu kamata.

Opseg primjene

Članak 2.

(1) Vrsta i visina redovnih kamatnih stopa i način njihova formiranja, određeni su pojedinim programom kreditiranja ili odlukom nadležnog tijela HBOR-a.

(2) HBOR na svoje plasmane ugovara redovne kamatne stope koje se obračunavaju na nedospjelu glavnici kredita i zatezne kamatne stope koje se obračunavaju na dospjelu glavnici kredita ili bilo koje dospjelo potraživanje HBOR-a, osim redovne kamatne stope, sukladno odredbama ovog Pravilnika.

(3) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se i na plasmane koje HBOR odobrava u ime i za račun i iz sredstava nalogodavca ili u ime HBOR-a, a za račun nalogodavca, ako ugovorom s nalogodavcem nije drugačije regulirano.

(4) U Priritku 1 ovog Pravilnika utvrđuju se osnove načina izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope (u daljnjem tekstu: EKS), a na detaljnije izračune i iskazivanje EKS-a primjenjuje se metodologija propisana u podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke.

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini pojmovi u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

(1) Vrste subjekata i obvezno-pravnih odnosa:

1. **Trgovac** je prema Zakonu o trgovačkim društvima (NN 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 125/2011, 152/2001,111/2012, 68/2013, 110/2015, 40/2019), osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, ako navedenim Zakonom nije drugačije određeno.

Trgovačka društva jesu javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i gospodarsko interesno udruženje.

Trgovačko društvo je trgovac, neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost.

Osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima smatraju se trgovcima u smislu navedenog Zakona samo ako je to u tim propisima određeno.

Individualni poljodjelci nisu trgovci u smislu tog Zakona.

2. **Osobe javnog prava** su, sukladno Zakonu o obveznim odnosima (NN 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021), osobe koje su obvezne postupati po propisima o javnoj nabavi, osim trgovačkih društava.

3. HBOR je osoba javnog prava u smislu Zakona o obveznim odnosima i ovog Pravilnika.

(2) **Redovna kamatna stopa** ovisno o promjenjivosti može biti:

(i) **Fiksna kamatna stopa**, koja je nepromjenjiva tijekom trajanja cijelog ugovornog odnosa, osim ako ugovorom nije drugačije utvrđeno (može se razlikovati za određena vremenska razdoblja, ali u svojoj naravi i dalje ostaje fiksna).

(ii) **Promjenjiva kamatna stopa** vezana uz tržišne indekse, čija je visina podložna izmjenama tijekom trajanja ugovornog odnosa s osnove izmjene tržišnog indeksa.

(3) **Interkalarna kamata** se obračunava na iskorišteni iznos kredita od dana isplate kredita do dana prijenosa kredita u otplatu i obračunava se u visini ugovorene redovne kamatne stope po istoj metodi kao i redovna kamata, osim ako ugovorom o kreditu nije definirano drugačije. Interkalarna kamata dospijeva i naplaćuje se kvartalno, odnosno prilikom prijenosa kredita u otplatu.

(4) **Kamatna stopa za vrijeme počeka** obračunava se u visini redovne kamatne stope na kredite odobrene uz odgodu vraćanja glavnice (moratorij, poček), po istoj metodi kao i redovna kamata, a naplaćuje se u redovnim rokovima dospijea kamate, osim ako ugovorom o kreditu nije definirano drugačije.

(5) **Zatezna kamatna stopa** obračunava se na dospjele obveze po plasmanu, osim na dospjele redovne kamate.

(6) **Efektivna kamatna stopa („EKS“)** je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita, izražena kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita te na godišnjoj osnovi izjednačuje sadašnju vrijednost svih postojećih ili budućih obveza (povlačenje novca/tranše, otplata i naknada) ugovorenih između banke i dužnika.

(7) **Plasman** – uključuje sve kreditne aktivnosti, izravne i neizravne te garancije ili kontragarancije.

(8) **Obračunsko razdoblje** definira se kao:

- i. **Mjesečno obračunsko razdoblje** - podrazumijeva obračunsko razdoblje od jednog mjeseca.
- ii. **Tromjesečno obračunsko razdoblje** - podrazumijeva obračunsko razdoblje od tri mjeseca.
- iii. **Kvartalno obračunsko razdoblje** - podrazumijeva postojanje isključivo sljedeća 4 obračunska razdoblja u godini:
 - prvi kvartal: razdoblje od 1.1. – 31.3.
 - drugi kvartal: razdoblje od 1.4. – 30.6.
 - treći kvartal: razdoblje od 1.7. – 30.9.
 - četvrti kvartal: razdoblje od 1.10. – 31.12.
- iv. **Šestomjesečno obračunsko razdoblje** - podrazumijeva obračunsko razdoblje od šest mjeseci.
- v. **Polugodišnje obračunsko razdoblje** - podrazumijeva postojanje isključivo sljedeća 2 obračunska razdoblja u godini:
 - prvo polugodište: razdoblje od 1.1. – 30.6.
 - drugo polugodište: razdoblje od 1.7. – 31.12.
- vi. **Dvanaestomjesečno obračunsko razdoblje** - podrazumijeva obračunsko razdoblje od dvanaest mjeseci.
- vii. **Godišnje obračunsko razdoblje** - podrazumijeva obračunsko razdoblje u godini od 1.1. – 31.12.
- viii. **Nekom drugom učestalošću** – podrazumijeva obračunsko razdoblje prema vremenskom obilježju iz tržišnog indeksa ili ugovora.

(9) **Preplate** – sve vrste pozitivnog salda koje nastaju uplatom prije dospijeća ili prilikom podmirenja duga. Iste će biti korištene o sljedećem dospijeću, sukladno redoslijedu zatvaranja potraživanja ili će se, uz suglasnost dužnika, iskoristiti za podmirenje drugih obveza dužnika prema HBOR-u ili će se na zahtjev dužnika sredstva vratiti dužniku uplatom na njegov račun.

(10) **Neradni dan** - ako plaćanje kamate dospijeva u dane vikenda ili na blagdan i neradni dan, rok naplate pomiče se na idući radni dan.

(11) **Sporna potraživanja** predstavljaju potraživanja za koja na temelju procjene naplativosti nije izvjesna ili se ne očekuje naplata potraživanja.

(12) **Kreditni suradnik** označava suradnika za kreditiranje Sektora kreditiranja, suradnika za rizične plasmane Sektora analiza i suradnika za transakcijsko bankarstvo Sektora sredstava i uključuje sve razine suradnika: stručnog, samostalnog i specijalista.

(13) **Pravni suradnik** označava suradnika za pravne poslove u Direkciji pravne podrške kreditiranju i informiranju i Direkciji pravne podrške posebnom financiranju i naplati potraživanja i uključuje sve razine suradnika: stručnog, samostalnog i specijalista.

DIO DRUGI

UGOVARANJE REDOVNIH KAMATNIH STOPA

Ugovaranje redovnih kamatnih stopa

Članak 4.

- (1) Redovne kamatne stope ugovaraju se u postotku na godišnjoj razini.
- (2) Ugovorena redovna kamatna stopa primjenjuje se za vrijeme korištenja (interkalarna kamata) i otplate kredita (uključujući i razdoblje počeka), osim ako ugovorom o kreditu nije drugačije definirano.
- (3) Redovne kamatne stope u poslovanju HBOR-a su fiksne ili promjenjive kamatne stope, sukladno ovom Pravilniku.
- (4) Odlukom nadležnog tijela HBOR-a o određenom plasmanu, utvrđuje se vrsta i visina kamatne stope za pojedini plasman.
- (5) Stopa redovnih kamata između HBOR-a i osobe koja nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zatezних kamata koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene redovne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za polovinu te stope.
- (6) Stopa redovnih kamata između HBOR i trgovca ne može biti viša od stope zakonskih zatezних kamata koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene redovne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za tri četvrtine te stope.
- (7) U zavisnosti od tržišnih uvjeta ponude i potražnje te u zavisnosti od mjera HBOR-a za upravljanje aktivom i pasivom, a u cilju zaštite kapitala, HBOR ugovara:
 1. fiksne kamatne stope,
 2. promjenjive kamatne stope, čija je visina podložna promjenama s osnove tržišnog indeksa, uvećane za fiksnu maržu.

Fiksne kamatne stope

Članak 5.

(1) Fiksna kamatna stopa nije podložna promjenama tijekom cijelog ugovornog odnosa, osim ako ugovorom nije drugačije utvrđeno (može se razlikovati za određena vremenska razdoblja, ali u svojoj naravi i dalje ostaje fiksna).

(2) Fiksne kamatne stope primjenjuju se za kredite u kunama, kredite uz valutnu klauzulu te kredite u stranoj valuti u skladu s programom kreditiranja ili odlukom nadležnog tijela HBOR-a.

Promjenjive kamatne stope vezane uz tržišne indekse

Članak 6.

(1) Promjenjive kamatne stope vezane su uz referentne kamatne stope, koje predstavljaju promjene tržišnih kamatnih stopa, a transparentno ih izračunava i javno objavljuje neovisno tijelo.

(2) Promjenjive kamatne stope mijenjaju se ovisno o promjeni referentnih kamatnih stopa, primjenjuju se i određuju pojedinim programom kreditiranja ili odlukom nadležnog tijela HBOR-a.

(3) Pod referentnim kamatnim stopama u smislu ovog Pravilnika podrazumijevaju se:

(i) EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate),

(ii) €STR (Euro Short Term Rate),

(iii) ovisno o devizi kredita:

- USD → SOFR (Secured Overnight Financing Rate)
- GBP → SONIA (Sterling Overnight Index Average)
- JPY → TONA (Tokyo Overnight Average Rate) i
- CHF → SARON (Swiss Average Rate Overnight),

(iv) LIBOR (London Interbank Offered Rate)¹,

(v) CIRR (Commercial Interest Reference Rate - komercijalna referentna kamatna stopa),

(vi) prinosi na trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske,

(vii) druge kamatne stope koje su odraz ponude i potražnje na međunarodnom ili hrvatskom financijskom tržištu.

(4) Kod promjenjivih kamatnih stopa, ukoliko nije drugačije ugovoreno, učestalost izmjene visine kamatne stope provodi se sukladno vremenskom obilježju referentne kamatne stope i prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope.

¹ ICE Benchmark Administration (IBA), administrator za LIBOR, najavio je prestanak objavljivanja USD LIBOR – prekonoćno te 1,3,6 i 12 mjeseci dana 30. lipnja 2023.

(5) Promjenjivu kamatnu stopu čini referentna kamatna stopa uvećana za fiksnu maržu.

(6) Pod EURIBOR-om se podrazumijeva prosječna kratkoročna međubankarska kamatna stopa po kojoj banke u EU-u i u članicama Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) mogu pribaviti sredstva denominirana u eurima na neosiguranom međubankovnom tržištu oročenih depozita na 5 ročnosti – 1w, 1m, 3m, 6m i 12m. EURIBOR se utvrđuje svakog radnog dana, a primjenjuje se dva radna dana nakon datuma utvrđivanja.

(7) €STR (Euro Short Term Rate) je referentna prekonoćna kamatna stopa za neosigurana zaduženja svih banaka u euru kod različitih financijskih drugih ugovornih strana (banke, novčani fondovi, investicijski ili mirovinski fondovi i drugi sudionici na financijskom tržištu, uključujući središnje banke). €STR stopu izračunava ECB kao modificirani volumenom ponderirani prosjek kamatnih stopa na pasivne prekonoćne neosigurane depozite svih banaka u europodručju i objavljuje ju na svojim internet stranicama svakog radnog dana sustava TARGET2 (engl. Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer System) počevši od 2. listopada 2019.

(8) SOFR (Secured Overnight Financing Rate) je referentna prekonoćna kamatna stopa za osigurana zaduženja banaka u američkim dolarima. Izračun i objava SOFR stopa je u nadležnosti The Federal Reserve Bank of New York. Uz prekonoćnu SOFR stopu objavljuju se i SOFR Average stope koje predstavljaju složenu prosječnu SOFR stopu tijekom 30, 90 i 180 dana.

(9) SONIA (Sterling Overnight Index Average) je prekonoćna kamatna stopa za neosigurana zaduženja u funtama. SONIA predstavlja ponderirani prosjek realiziranih prekonoćnih neosiguranih zaduženja financijskih institucija i ostalih institucionalnih investitora u minimalnom iznosu od 25 milijuna funti, a izračunava i objavljuje ju Bank of England (BoE).

(10) TONA (Tokyo Overnight Average Rate) je referentna prekonoćna kamatna stopa za neosigurana zaduženja banaka u jenima i smatra se usporedivom s bezrizičnom kamatnom stopom na japanskom tržištu. The Bank of Japan objavljuje i izračunava TONA stopu kao volumenom ponderirani prosjek kamatnih stopa na pasivne prekonoćne neosigurane depozite svih banaka u Japanu.

(11) SARON (Swiss Average Rate Overnight) je referentna prekonoćna kamatna stopa na osigurana zaduženja u švicarskim francima. Izračun i objava SARON stope je u nadležnosti The Swiss National Bank (SNB), u suradnji sa SIX Swiss Exchange.

(12) Pod LIBOR-om se podrazumijeva prosječna međubankarska kamatna stopa londonskih prvorazrednih banaka po kojoj banke nude sredstva denominirana u američkim dolarima, putem neosiguranih oročenih depozita na ročnosti za o/n, 1m, 3m, 6m i 12m. LIBOR se utvrđuje svakog radnog dana u Londonu i primjenjuje se dva radna dana nakon datuma utvrđivanja. Podatke o visini LIBOR stopa objavljuje ICE Benchmark Administration (IBA).

(13) Pod CIRRI-om se podrazumijevaju stope koje agencije za kreditiranje izvoza primjenjuju za službene potpore pri kreditiranju izvoza komercijalnih subjekata. CIRRI stope se utvrđuju jednom mjesečno (svakog 15. u mjesecu), a baziraju se na prinosu državnih obveznica izdanih na domaćem tržištu u domicilnoj valuti. Podaci o visini CIRRI stopa se objavljuju na Internet stranici OECD-a.

(14) Pod prinosima na trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske podrazumijevaju se prinosi na kunske trezorske zapise ročnosti 91, 182 ili 364 dana, ostvareni na zadnjoj aukciji održanoj prije prvog dana novog obračunskog razdoblja. Ako je zadnja aukcija trezorskih zapisa za pojedinu ročnost održana 92 ili više dana prije prvog dana novog obračunskog razdoblja, primjenjuju se linearno interpolirane/ekstrapolirane kamatne stope, za odgovarajuću ročnost, izračunate korištenjem kamatne stope Hrvatske narodne banke za prekonoćni depozit i prinosa trezorskih zapisa ostvarenih na zadnjoj aukciji održanoj prije prvog dana novog obračunskog razdoblja.

(15) Obzirom na najavu prestanka objavljivanja LIBOR-a dana 30. lipnja 2023., LIBOR je prihvatljiva referentna stopa samo na kredite čiji je zadnji datum otplate 30.6.2023.

(16) Ugovorene promjenjive kamatne stope vezane uz referentne kamatne stope mijenjaju se automatski na prvi dan obračunskog razdoblja, na način da se primjenjuje referentna stopa važeća za prvi dan obračunskog razdoblja, bez izmjena ugovornih odredbi i bez prethodne obavijesti korisniku kredita.

(17) Ako određena referentna kamatna stopa prestane postojati, ugovorne strane će u pisanom obliku ugovoriti novu referentnu kamatnu stopu.

(18) Ako je vrijednost referentne kamatne stope iz stavka 3. ovog članka, koja se primjenjuje za utvrđivanje promjenjive redovne kamatne stope manja od 0 (slovima: „nule“), pri izračunu visine kamatne stope primjenjivat će se vrijednost referentne kamatne stope jednaka 0 (slovima: „nuli“).

Marža

Članak 7.

(1) Marža se određuje u programu kreditiranja ili odlukom nadležnog tijela HBOR-a, kao postotni bod uvećanja tržišno indeksirane kamatne stope na godišnjoj razini.

(2) Marža se određuje kao fiksna.

DIO TREĆI

OSNOVICA ZA OBRAČUN REDOVNIH KAMATA

Članak 8.

Sukladno Odluci o općim uvjetima kreditnog poslovanja HBOR-a, HBOR odobrava: kredite u kunama, kredite u kunama uz valutnu klauzulu i kredite u stranoj valuti.

Kredit u kunama

Članak 9.

(1) Krediti odobreni u kunama knjigovodstveno se prate u kunama koje čine i osnovicu za obračun kamata.

(2) Kamate na kunska potraživanja naplaćuju se u kunama.

Kredit uz jednosmjernu valutnu klauzulu²

Članak 10.

(1) Krediti uz jednosmjernu valutnu klauzulu knjigovodstveno se prate u kunama te u valuti ugovorene valutne klauzule.

(2) Kod potraživanja iz kredita ugovorenih uz jednosmjernu valutnu klauzulu, osnovicu za obračun kamate čini iznos u ugovorenoj valuti kredita.

(3) Naplata kamata obavlja se u kunama primjenom srednjeg tečaja HNB-a za jedinicu valute na dan plaćanja, s time da plaćanje kamata ne može biti po nižem tečaju od ponderiranog prosjeka tečajeva koji su primijenjeni pri korištenju kredita.

(4) Ponderirani prosjek tečajeva izračunava se kao ukupno isplaćeni iznos u kunama dijeljen s ukupnim iznosom obračunate valute prema tečaju na dan isplate kredita.

(5) Ponderirani prosječni tečaj za povrat kredita primjenjuje se ako je veći od ugovorenog tečaja HNB-a na dan plaćanja.

(6) U slučaju kada je kredit istovremeno u korištenju i otplati, a povrat je ugovoren uz prosječni ponderirani tečaj, isti će se izračunati i početi primjenjivati po isteku zadnjeg dana korištenja kredita, odnosno danom prijenosa cjelokupnog kredita u otplatu.

Kredit uz dvosmjernu valutnu klauzulu

Članak 11.

(1) Krediti uz dvosmjernu valutnu klauzulu knjigovodstveno se prate u valuti ugovorene valutne klauzule te odgovarajućoj kunskoj protuvrijednosti prema ugovorenom tečaju HNB-a na dan obračuna.

(2) Kod potraživanja iz kredita ugovorenih uz dvosmjernu valutnu klauzulu, osnovicu za obračun kamate čini iznos u valuti uz koju je ugovorena valutna klauzula.

² Odnosi se isključivo na kredite u otplati. Odobravanje novih kredita uz jednosmjernu valutnu klauzulu nije moguće.

(3) Kamate se naplaćuju u kunama primjenom ugovorenog tečaja HNB-a na dan uplate za jedinicu strane valute u kojoj je ugovorena valutna klauzula.

Kreditni u stranoj valuti

Članak 12.

(1) Kreditni u stranoj valuti knjigovodstveno se prate u ugovorenoj valuti i kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a.

(2) Kod potraživanja iz kredita u stranoj valuti, osnovicu za obračun kamate čini iznos u ugovorenoj valuti.

(3) Kamate na potraživanja u stranoj valuti naplaćuju se u stranoj valuti.

DIO ČETVRTI

RAČUNANJE DANA

Članak 13.

(1) Kod obračuna kamata HBOR ne uzima u obzir prvi dan obračunskog razdoblja, dok se posljednji dan/datum obračunskog razdoblja uključuje u obračun broja dana.

(2) Kod obračuna i izračunavanja kamata za dane se upotrebljavaju sljedeće metode:

1. engleska metoda prema kojoj godina ima 365 dana (prijestupna godina 366 dana), a dani u mjesecima obračunavaju se prema kalendaru,
2. njemačka metoda prema kojoj godina ima 360 dana, a svaki mjesec 30 dana te
3. francuska metoda prema kojoj godina ima 360 dana, a dani u mjesecima obračunavaju se prema kalendaru.

(3) Na sve zahtjeve za plasmanima zaprimljenim nakon stupanja na snagu ovog Pravilnika primjenjuje se engleska metoda (na kredite u kunama, kredite uz valutnu klauzulu, kredite u stranoj valuti i ostale plasmane), osim ako ugovorom nije drugačije definirano.

(4) Po kreditima ugovorenim do dana stupanja na snagu ovog Pravilnika primjenjivale su se (osim ako ugovorom o kreditu nije bilo drugačije definirano):

(i) engleska metoda kod kredita u kunama i kredita uz jednosmjernu valutnu klauzulu.

(ii) francuska metoda kod kredita uz dvosmjernu valutnu klauzulu i kredita odobrenih u stranoj valuti.

(5) Na kredite odobrene prije stupanja na snagu ovog Pravilnika primjenjuje se metoda obračuna koja je ugovorena s izmjenama i dopunama koje su bile važeće od ugovaranja plasmana do donošenja ovog Pravilnika.

(6) Ako Odlukom nadležnog tijela HBOR-a nije regulirano od kojeg datuma se primjenjuje izmijenjena kamatna stopa, ista se primjenjuje od datuma ugovora, odnosno dodatka ugovoru kojim se mijenja kamatna stopa.

DIO PETI

OBRAČUN I NAPLATA REDOVNIH KAMATA NA POTRAŽIVANJA

Članak 14.

(1) Kamatno razdoblje započinje na datum isplate kredita od strane HBOR-a i na prvi dan nakon isteka prethodnog kamatnog razdoblja, osim ako ugovorom o kreditu nije drugačije definirano.

(2) Kamatno se razdoblje računa od prvog dana obračunskog razdoblja do zadnjeg dana obračunskog razdoblja, izuzev kod kredita koje HBOR odobrava po kreditnim programima „Kredit kupcu“ i „Kredit dobavljaču“ čiji su uvjeti utvrđeni smjernicama Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

(3) Za obračun kamate primjenjuje se jednostavni kamatni račun uz dekurzivni obračun, osim ako ugovorom o kreditu nije drugačije definirano.

(4) U iznimnim slučajevima i uz odluku nadležnog tijela HBOR-a, moguće je ugovoriti otplatu kredita u anuitetima uz mjesečno, tromjesečno, polugodišnje ili godišnje dospijeće. Anuitetski plan obuhvaća kamatu obračunatu uz dekurzivni obračun te uz primjenu formule V. financijskih tablica.

(5) Metode obračuna kamata zajedno s pripadajućim formulama nalaze se u Pravitku 1 – Metode obračuna kamata koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Interkalarna kamata

Članak 15.

(1) Interkalarna kamata se obračunava od dana isplate sredstava kredita od strane HBOR-a do dana prijena kredita u otplatu (u obračun se ne uzima prvi dan, a zadnji dan se uzima), a osnovicu za obračun čini iskorišteni iznos kredita.

(2) Interkalarna kamata se obračunava po isteku svakog kvartala (31.3., 30.6., 30.9. i 31.12.) i na kraju mjeseca kod prijena kredita u otplatu, osim ako nije drugačije ugovoreno.

Kamata za vrijeme počka

Članak 16.

Kamata za vrijeme počka obračunava se i dospijeva na naplatu u jednakim razdobljima kako je utvrđeno i za vrijeme otplate glavnice, osim ako nije drugačije ugovoreno.

DIO ŠESTI**ROKOVI OBRAČUNA I NAPLATE KAMATA**

Članak 17.

- (1) Rok za plaćanje kamate je dan dospijeća sukladno planu otplate kredita, izuzev kod interkalarne kamate.
- (2) Rok za obračun i slanje obavijesti o interkalarnoj kamati je 8 dana od isteka datuma do kojeg je obračun izvršen.
- (3) Rok za plaćanje interkalarne kamate je 15 dana od dana isteka kvartala, odnosno u roku do 7 dana od slanja obavijesti o dospijeću, ako dospijeća nisu kvartalna.
- (4) Kod kreditnih poslova s inozemstvom datumi plaćanja interkalarne i redovne kamate određeni su ugovorom o kreditu.
- (5) Kod revolving (obnavljajućih) kredita kamata se obračunava u roku 7 dana od datuma dospijeća, a na naplatu dospijeva u roku 15 dana od datuma dospijeća.
- (6) Ako plaćanje kamate dospijeva na neradni dan, rok naplate pomiče se na idući radni dan.

Tretman preplate

Članak 18.

- (1) Ako je dospjeli iznos duga plaćen u većem iznosu od iznosa zaduženja na dan dospijeća, preplaćeni iznos raspoređuje se na račun preplate.
- (2) Račun preplate zatvara se povratom preplate na zahtjev dužnika ili zatvaranjem sljedećeg dospjelog duga, sukladno redosljedu zatvaranja potraživanja ili će se, uz suglasnost dužnika, iskoristiti za podmirenje drugih obveza dužnika prema HBOR-u.

(3) Kod kredita ugovorenih uz primjenu valutne klauzule, iznos preplate se knjigovodstveno vodi u ugovorenoj valuti obračunatoj prema ugovorenom tečaju za tu valutu na dan uplate temeljem koje je nastala preplata.

(4) Iznos valute čini osnovu za namirenje sljedećeg dospelog duga dužnika ili za povrat preplaćenog iznosa dužniku, preračunat u kunsku protuvrijednost na dan dospjeća/povrata prema ugovorenom tečaju. U slučaju kad preplata nastane zbog pogrešne/duple uplate dužnika, vraća se uplaćeni iznos u kunama.

(5) Pri zadnjem dospjeću potraživanja, račun preplate se zatvara, a iznos preplate manji od 100,00 kuna prenosi se na račun ostalih prihoda HBOR-a.

(6) Ako je dug plaćen prije roka dospjeća ili u većem iznosu, HBOR ne obračunava i ne isplaćuje pasivnu kamatu.

Redoslijed naplate

Članak 19.

Ako je dospjeli iznos duga plaćen u manjem iznosu od iznosa zaduženja na dan dospjeća, plaćenim iznosom namiruju se troškovi, naknade, zatezna kamata, redovna kamata i glavnica, dok se na ostatak duga (osim na kamate) obračunava zatezna kamata, osim ako takav redoslijed naplate nije u suprotnosti sa zakonskim propisima.

DIO SEDMI

ZATEZNA KAMATA

Obračun zatezne kamate

Članak 20.

(1) HBOR na dospjela i nepodmirena potraživanja (po naknadama, glavnici, plaćenim iznosima po garancijama, terminskim akreditivima i ostalim potraživanjima) obračunava i naplaćuje zakonsku zateznu kamatu, primjenom proporcionalne metode obračuna, osim ako ugovorom o kreditu nije drugačije ugovoreno.

(2) Na sva potraživanja dospjela 20. srpnja 2004. godine i kasnije primjenjuje se metoda proporcionalnog obračuna zatezne kamate prema formulama koje su dane u Pravitku 1 – Metode obračuna kamata u točki 2. Metoda obračuna zatezne kamate, koji se nalazi u pravitku ovog Pravilnika i njegov je sastavni dio.

(3) Ako je razdoblje od dospjeća do 20. srpnja 2004. godine kraće od jedne godine na obračun zatezne kamate primjenjuje se konformna metoda obračuna, dok se na razdoblje nakon 20. srpnja

2004. godine obračun zatezne kamate nastavlja uz primjenu proporcionalne metode obračuna na početnu glavniciu.

(4) Ako je razdoblje obračuna zatezne kamate dulje od godinu dana, na obračun zatezne kamate primijenjuje se proporcionalna metoda obračuna na početnu glavniciu ili ostatak početne glavnice.

Obračun zatezne kamate na sporna i utužena potraživanja

Članak 21.

(1) Na sporna i utužena potraživanja, kamata se ne obračunava od dana utuženja do okončanja spora u kojem razdoblju teče procesna kamata koja se ne obračunava niti evidentira u knjigovodstvenim evidencijama. U određenim slučajevima, za potrebe sudskog/javnobilježničkog postupka navedena kamata se može obračunati, ali se ne knjiži kao potraživanje do okončanja spora.

(2) U slučaju utuženja odnosno naplate potraživanja, HBOR izražava svoje potraživanje sa stanjem na dan podnošenja sudu/javnom bilježniku prijedloga za ovrhu, tužbe i slično u kunama za kunske kredite, a za kredite ugovorene uz valutnu klauzulu u kunama preračunato po tečaju koji je ugovoren za povrat kredita. Za kredite u stranoj valuti potraživanje se u kunama iskazuje sukladno zakonu, ako ugovorom nije reguliran tečaj u slučaju povrata u domicilnoj valuti.

(3) Nakon otkaza Ugovora obračunava se ugovorena zatezna kamata do pokretanja ovršnog postupka. Nakon pokretanja ovršnog postupka i donošenja rješenja o ovrsi zatezna kamata obračunava se sukladno Rješenju o ovrsi.

(4) Na zahtjev Kreditnog i/ili Pravnog suradnika obaviti će se i obračun zakonske zatezne kamate, odnosno kamate koja je navedena u Rješenju o ovrsi, te troškova za razdoblje koje će biti naznačeno u zahtjevu, odnosno u stečajnom postupku, ali se neće knjižiti do dovršetka ovršnog, odnosno zaključenja stečajnog postupka.

(5) Iznimno, u posebno opravdanim slučajevima za HBOR, na zahtjev Kreditnog i/ili Pravnog suradnika, zakonska zatezna kamata obračunata sukladno Rješenju o ovrsi, odnosno Prijavi potraživanja u stečajni postupak, proknjižit će se u poslovnim knjigama, djelomično ili u cijelosti.

Zatezna kamata do 31.12.2015.

Članak 22.

(1) Za nepravovremeno podmirenje dospjelih dugovanja po osnovi ugovornih odnosa nastalih **do 31. 12. 2005. godine**, zatezna kamata obračunava se i naplaćuje na dospjelu glavniciu, redovnu kamatu, naknadu i troškove.

(2) Za nepravovremeno podmirenje dospjelih dugovanja po osnovi ugovornih odnosa nastalih **od 01. 01. 2006. godine** nadalje, zatezna kamata obračunava se i naplaćuje na dospjelu glavniciu, naknadu i troškove. Zatezna kamata na dospjelu redovnu kamatu obračunava se i naplaćuje tek od dana podnošenja zahtjeva sudu za njihovu isplatu.

(3) Do 31. prosinca 2015. godine HBOR je na sva dospjela nepodmirena potraživanja iz ugovornih i izvanugovornih odnosa, neovisno o valuti iznosa potraživanja te neovisno o statusu dužnika i vrsti pravnog odnosa, obračunavao i naplaćivao jedinstvenu stopu ugovorne zatezne kamate, osim ako za pojedini ugovorni ili izvanugovorni odnos nije drugačije utvrđeno pojedinačnom odlukom nadležnog tijela HBOR-a.

(4) Primjenjivana jedinstvena stopa ugovorne zatezne kamate je do 31. srpnja 2015. godine bila utvrđena u visini od 12% (dvanaest posto) te od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2015. godine u visini od 8,14% (osam cijelih i četrnaest posto) godišnje sukladno odredbama tada važećih akata HBOR-a o kamatnim stopama.

(5) Jedinstvena stopa ugovorne zatezne kamate primjenjivala se na sve obvezno pravne odnose nastale od 01.01.2008. godine, nadalje, a i za obvezno pravne odnose nastale ranije, ako je u tim ugovornim odnosima za zateznu kamatu navedeno da je prema Odluci o kamatnim stopama HBOR-a (jedan od internih akata o kamatnim stopama HBOR-a koji prethodi ovom Pravilniku). Zatezna kamata HBOR-a se za pojedina razdoblja obračunava i naplaćuje u visini stope zatezne kamate koja je bila važeća i utvrđena Odlukom o kamatnim stopama HBOR-a.

(6) Za pojedini ugovorni odnos može biti utvrđena i ugovorena drugačija stopa ugovorne zatezne kamate ili primjena zakonske zatezne kamate temeljem odluke nadležnog tijela HBOR-a.

(7) Za izvanugovorne odnose HBOR zadržava pravo odlukom nadležnog tijela, u pojedinim slučajevima, utvrditi da potražuje stopu zakonske zatezne kamate.

(8) Na ugovorne odnose nastale do 31.12.2007. godine primjenjuje se stopa zatezne kamate koja je ugovorena, s tim da, ako je viša od niže stope zakonske zatezne kamate iz članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021), tada se primjenjuje niža stopa zakonske zatezne kamate.

Zatezna kamata od 1.1.2016.

Članak 23.

(1) Od 1. siječnja 2016. godine HBOR primjenjuje stope ugovorne zatezne kamate utvrđene u dvije razine sukladno Pravitku 2 ovog Pravilnika - Pregled razina stopa ugovornih zateznih kamata ovisno o sektorizaciji subjekta u obvezno – pravnom odnosu s HBOR-om.

(2) Stopa zateznih kamata određuje se za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena (viša stopa) odnosno za tri postotna poena (niža stopa) ovisno o sektorizaciji subjekta u obvezno – pravnom odnosu.

(3) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovog članka za referentno razdoblje utvrđuje Hrvatska narodna banka i objavljuje ju u Narodnim novinama svakog 1. siječnja i 1. srpnja.

(4) Zatezne kamate teku od prvog sljedećeg dana po dospijeću plaćanja, pa sve do (uključivo) dana plaćanja.

(5) U slučaju isplate po izdanim deviznim, kuskim i kuskim garancijama s valutnom klauzulom i akreditivima s odgođenim polaganjem pokrića, zatezna kamata se obračunava od dana izvršenog plaćanja HBOR-a do naplate potraživanja od dužnika, osim ako ugovorom ili posebnom odlukom nadležnog tijela nije drugačije regulirano.

(6) Iznos nenamjenski korištenog kredita može se smatrati dospjelim, a na iznos nenamjenski korištenog kredita HBOR može obračunavati i naplatiti ugovorenu zateznu kamatu koja se obračunava od dana isplate sredstava od strane HBOR-a do (uključujući) dana naplate – povrata nenamjenski utrošenog dijela kredita.

(7) Zatezna kamata u slučaju spora i u sudskome postupku obračunava se prema sudskoj presudi, uputi odnosno nalogu nadležnog suda.

(8) U slučaju odgode otplate glavnice ili drugih potraživanja, osim kamata, zatezna kamata teče do dana donošenja odluke, osim ako posebnom odlukom nadležnog tijela HBOR-a za pojedini plasman nije drugačije navedeno.

Rokovi obračuna zatezne kamate

Članak 24.

(1) U slučaju nepravovremenog ispunjenja obveza po naknadi za rezervaciju sredstava i ostalim jednokratnim naknadama obračun zateznih kamata teče od dana dospjeća do dana naplate.

(2) Po naknadama za usluge platnog prometa zatezna se kamata obračunava od dana nastanka potraživanja do dana plaćanja.

(3) Obračun zatezne kamate na kredite HBOR obavlja mjesečno do 8. u mjesecu za prethodno razdoblje s valutacijom knjiženja zadnjeg dana prethodnog mjeseca. Izuzetak je završetak poslovne godine kada se obračun obavlja na 31.12. tekuće godine.

(4) Obračun zatezne kamate za dospjela potraživanja po naknadama za izdane garancije, akreditive te po platnom prometu obavlja se mjesečno do 8. u mjesecu za prethodni mjesec. Izuzetak je završetak poslovne godine kada se obračun obavlja na 31.12. tekuće godine.

(5) Za obračun zateznih kamata sastavlja se kamatni list za iznose zatezne kamate koji su veći od 100,00 kuna, odnosno odgovarajuće kunske protuvrijednosti za kredite odobrene u valuti.

(6) Obračunati iznosi zatezne kamate u iznosima manjim od 100,00 kuna, odnosno kunske protuvrijednosti po jednoj kreditnoj partiji se kumuliraju do sljedećeg mjesečnog obračuna.

(7) Kada tako kumulirani obračun zatezne kamate unutar jedne kalendarske godine iznosi više od 100,00 kuna ili kunske protuvrijednosti, sastavlja se kamatni list koji se šalje dužniku kao obavijest o naplati dospjelog duga.

(8) Ako kumulirana zatezna kamata unutar jedne kalendarske godine po jednoj kreditnoj partiji po svim osnovama ne prelazi iznos od 100,00 kuna, tj. kunske protuvrijednosti, iznos se ne knjiži i ne prenosi se u sljedeću kalendarsku godinu.

(9) Obračun zatezne kamate (kamatni list) HBOR šalje dužniku s pozivom na plaćanje u roku od 7 dana od slanja obavijesti ne računajući dan slanja obavijesti. Ako dužnik ne izvrši namirenje dospjelog duga po zateznim kamatama u određenom roku, HBOR će ta potraživanja naplatiti iz iznosa prve uplate za kreditnu partiju po kojoj je ostala nenaplaćena zatezna kamata ako to nije u suprotnosti sa zakonskim propisima.

Obračun i naplata zateznih kamata po potraživanjima osiguranim jamstvom/garancijom

Članak 25.

(1) Zatezna kamata po potraživanjima osiguranim jamstvom ili garancijom obračunava se od dana dospijeća, odnosno nastanka potraživanja, do dana naplate, osim ako ugovorom o izdavanju jamstva/garancije nije drugačije ugovoreno.

(2) Zatezna kamata po ugovorenoj stopi za potraživanja od stečajnih dužnika koja su osigurana jamstvom ili garancijom obračunava se do datuma poziva za plaćanje. Ako jamac ili garant ne izvrši svoju obvezu u roku od 7 dana, zatezna kamata teče dalje po ugovorenoj stopi obračunatoj od dana poziva do dana plaćanja.

DIO OSMI

VALUTIRANJE

Članak 26.

(1) Promjene se valutiraju danom inicijative zaduženja ili odobrenja računa HBOR-a.

(2) Valutiranje u prometu s inozemstvom određuje se prema danu zaduženja, odnosno odobrenja deviznog računa HBOR u inozemstvu.

(3) Kod kunskih potraživanja i obveza za dan valute uzima se dan terećenja, odnosno odobrenja računa HBOR-a, kada se nalozi platnog prometa obrađuju isti dan. U protivnome se uzima datum zaduženja računa nalogodavca.

(4) Kod deviznih potraživanja HBOR-a, za naplatu se računa dan kada je odobren devizni račun HBOR-a.

(5) Valutiranje u internom prometu provodi se s datumom odobrenja odnosno zaduženja računa HBOR-a, a kod naloga što se odnosi na razne obračune (kamate, naknade, troškovi poreza, depozita i sl.) s danom ugovorenog dospijeća.

DIO DEVETI

POSLOVI U IME I ZA RAČUN

Članak 27.

(1) Na plasmane koje HBOR odobrava iz sredstava nalogodavca, kamatna stopa određuje se ugovorom zaključenim s nalogodavcem.

(2) Na obračun i naplatu kamate primjenjuju se odredbe ovog Pravilnika, ako ugovorom s nalogodavcem nije drugačije određeno.

DIO DESETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(1) Za ugovorne odnose nastale do stupanja na snagu ovog Pravilnika, a u vezi utvrđivanja vrste kamatnih stopa, obračuna i naplate kamata i zateznih kamata primjenjuje se Odluka o kamatnim stopama Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Pravilnik o načinu i rokovima obračuna kamata koji su bili važeći u trenutku zaključivanja ugovornog odnosa, osim ako ugovorom s korisnikom plasmana nije drugačije definirano.

(2) Na sve što je ovim Pravilnikom regulirano drugačije od odredbi prisilnih propisa, primjenjivat će se odredbe tih propisa.

(3) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti Odluka o kamatnim stopama Hrvatske banke za obnovu i razvitak – Pročišćeni tekst donijeta na 33. sjednici Uprave održanoj 24. kolovoza 2015. godine te Pravilnik o načinu i rokovima obračuna kamata donijet na 10. sjednici Uprave održanoj dana 5. ožujka 2009. godine, zajedno s pripadajućim naknadnim izmjenama i dopunama, osim za ranije odobrene plasmane.

(4) Sastavni dio ovog Pravilnika čini Pravitak 1 – Metode obračuna kamata i Pravitak 2 – Pregled razina stopa ugovornih zateznih kamata ovisno o sektorizaciji subjekata u obvezno – pravnom odnosu s HBOR-om. Izmjene i dopune navedenih Pravitaka provode se neovisno o Pravilniku te ih predlaže Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, a donosi Uprava.

Članak 29.

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu od 1. ožujka 2022. i primjenjuje se na sve zahtjeve za plasmanima HBOR-a zaprimljene nakon stupanja na snagu ovog Pravilnika te se zadužuju svi radnici postupati u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

(2) Za tumačenje i ažuriranje ovog Pravilnika zadužen je Sektor računovodstva.

(3) Svaka organizacijska jedinica HBOR-a dužna je dostaviti Sektoru računovodstva prijedlog izmjena i dopuna ovog Pravilnika iz vlastitog djelokruga poslovanja.

(4) Ovaj Pravilnik se objavljuje na intranetu i mrežnim stranicama HBOR-a.